

PREDKLADACIA SPRÁVA

Návrh zákona o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) predkladá do legislatívneho procesu Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky na základe plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiace jún až december 2021.

Doterajší právny rámec ochrany ovzdušia, zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ovzduší“), už dnes neposkytuje dostatočnú odozvu na aktuálne výzvy ochrany ovzdušia.

Hlavným cieľom návrhu zákona je zabezpečenie a udržanie dobrej kvality ovzdušia, zavedenie politík a opatrení z Národného programu znižovania emisií do roku 2030 a tiež priemet politík z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky do právnej úpravy. Ďalšie zmeny vychádzajú zo skúseností získaných doterajšou aplikačnou praxou.

Právna úprava návrhu zákona sleduje tri hlavné línie:

- kvalitu ovzdušia - ustanovením prípustnej úrovne znečistenia ovzdušia a nástrojmi na jej zlepšenie,
- zníženie celkových emisií - ustanovením národných záväzkov znižovania emisií a prijatím politík a opatrení na ich dodržanie, a
- obmedzovanie emisií na zdroji – ustanovením emisných požiadaviek pre stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a tiež ustanovením požiadaviek na kvalitu vybraných výrobkov ako sú palivá alebo regulované výrobky.

Navrhaná zmena právnej úpravy zahŕňa viacero nových nástrojov a prvkov. Zavádza sa osobitné povoľovanie stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, v ktorom budú určené rozhodujúce podmienky prevádzky zdroja vrátane emisných limitov. Absencia komplexného povolenia v súčasnosti je príčinou nejednoznačného uplatňovania požiadaviek na limitovanie emisií a ich monitorovanie. Pre jestvujúce zdroje sa na získanie povolenia ustanovuje prechodné obdobie.

Ustanovuje sa regulácia vybraných osobitných činností, ak sú vykonávané samostatne a nie sú spojené so stacionárnym zdrojom. Takéto činnosti nebudú potrebovať individuálne povolenie, avšak budú musieť spĺňať ustanovené záväzné podmienky vykonávania danej činnosti. Porušenie týchto podmienok bude sankcionované.

Návrhom zákona sa odstraňuje transpozičný deficit zo Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (prepracované znenie) týkajúci sa požiadavky na odbornú spôsobilosť na prevádzkovanie spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov.

Vzhľadom na potrebu zavedenia efektívnejšieho riadenia kvality ovzdušia je potrebné zabezpečiť väčšiu angažovanosť na úrovni okresných úradov v sídle kraja ako orgánu zodpovedného za riadenie kvality ovzdušia, informovania verejnosti a tiež každoročný verejný odpočet plnenia opatrení z programov na zlepšenie kvality ovzdušia. Návrhom zákona budú posilnené kompetencie samospráv na regionálnej a miestnej úrovni, vrátane možnosti vypracovania miestnych programov na zlepšenie kvality ovzdušia. Obce budú mať právomoc všeobecne záväzným nariadením obmedziť prevádzkovanie vybraných malých zdrojov znečisťovania ovzdušia, zakázať vybrané osobitné činnosti na svojom území, napríklad domáce údenie uprostred obce alebo prijať rôzne opatrenia na obmedzenie cestnej dopravy.

Slovenská republika má problém s kvalitou ovzdušia predovšetkým v dôsledku znečistenia ovzdušia pochádzajúceho z vykurovania domácností tuhým palivom. Z tohto dôvodu sa zavádzajú kontroly malých spaľovacích zariadení na tuhé palivá a kvapalné palivá na základe podnetu, ktoré bude vykonávať inšpekcia, obec alebo nimi poverená osoba s odbornou spôsobilosťou. Kontroly na základe podnetu budú spojené s odobraním vzorky popola alebo steru z komína na analýzu. Porušenie zákazu spaľovania odpadov fyzickou osobou bude riešené ako priestupok.

V snahe znížiť administratívne zaťaženie podnikateľov návrh zákona rieši opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia podľa zákona č. 198/2020 Z. z. ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia zasiahnutým opatreniami na zamedzenie šírenia nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby COVID-19, (tzv.: „podnikateľské kilečko“), napríklad vypustením resp. presunutím povinnosti prevádzkovateľa oznamovať oprávnené technické činnosti a predkladať správy z meraní povolujuúcemu orgánu.

Návrhom zákona sa vytvára aj priestor na reguláciu a obmedzovanie zápachu, ktorý bude riešený vykonávacím predpisom.

Návrhom zákona sa ďalej upravuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov v ktorom sa upravujú správne poplatky v oblasti ochrany ovzdušia, zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v ktorom sú navrhnuté viaceré zmeny, nakoľko spracovanie odpadov na tuhé druhotné palivá a ich používanie neprinieslo očakávaný pozitívny environmentálny efekt, skôr naopak.

Zákon o ochrane ovzdušia spolu so svojimi vykonávacími predpismi rieši transpozíciu 11 smerníc Európskej únie do právneho poriadku Slovenskej republiky.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a ostatnými právnymi predpismi. Návrh zákona je v súlade s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, najmä s protokolmi vydanými k Dohovoru EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov.

Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky sa predkladá s rozpormi. Podrobnosti sú uvedené vo vyhlásení o rozpoch a vyhodnotení medzirezortného pripomienkového konania, ktoré sú súčasťou materiálu.

Návrh zákona bude predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Účinnosť návrhu zákona sa ustanovuje s prihliadnutím na dĺžku legislatívneho procesu na 1. január 2023 s určitými výnimkami.